

УДК 378:796.071.4

О. О. НАДТОКА

аспірант

Запорізький національний університет

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ ТРЕНЕРА-ВИКЛАДАЧА ДО ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ДЮСШ

Обґрунтовано актуальність розроблення педагогічних умов формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи в ДЮСШ. Сформульовані педагогічні умови формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи в ДЮСШ. Визначено напрями подальших досліджень.

Ключові слова: готовність, виховна робота, майбутні тренери-викладачі, ДЮСШ, педагогічні умови, формування.

Однією з ефективних ланок позашкільної освіти України виступають дитячо-юнацькі спортивні школи (ДЮСШ), які сприяють розвитку здібностей вихованців в обраному виді спорту, їхньому оздоровленню, забезпеченню змістовного відпочинку, а також інтеріоризації ними суспільних цінностей.

Серед різноманітних аспектів діяльності ДЮСШ чільну роль відіграє виховний аспект, на що вказується в ряді державних. Проте, виконання ДЮСШ покладеної на них державою й суспільством місії утруднюється у зв'язку з тим, що виховний процес у цих закладах часто виступає необов'язковим доповненням до тренувального процесу.

Запорукою подолання означеного недоліку виступає підготовленість тренерів-викладачів ДЮСШ до виховної роботи, яка формується, перш за все, на етапі професійної освіти

Огляд наукових праць, безпосередньо присвячених різним аспектам формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи (Г. Бабушкін, Ю. Іоакиміді, В. Мазін, В. Пономарьов, М. Прохорова, О. Федик, О. Хуртенко) дає змогу дійти висновку, що на сьогодні не розроблено відповідних педагогічних умов.

Сказане обумовило спрямування наших зусиль на наукове обґрунтування педагогічних умов і моделі формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи в ДЮСШ.

Мета дослідження, матеріали якого представлені в цій статті – визначення педагогічних умов підготовки майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи в ДЮСШ. Методи дослідження: аналіз літератури з визначеної проблематики; проаналізовано більш ніж 100 сучасних наукових джерел.

Першим нашим кроком у визначеному напрямі стало уточнення сутності термінів “формування” і “педагогічні умови”.

Відмітимо, що під педагогічними умовами будемо розуміти обставини, які є необхідними і достатніми для формування готовності майбутніх

тренерів-викладачів ДЮСШ до виховної роботи, терміном “формування” будемо позначати процес цілеспрямованого педагогічного впливу на особистість майбутнього тренера-викладача ДЮСШ, результатом якого будуть деякі особистісні новоутворення (інтегративною категорією для яких, у нашому випадку, буде виступати термін “готовність до виховної роботи в ДЮСШ”).

Спираючись на розуміння означених термінів, наш концептуальний задум представимо у вигляді системи, складниками якої виступають педагогічні умови відповідного дидактичного процесу.

Згідно нашого концептуального задуму, першою необхідною умовою виступає удосконалення змісту наявних дисциплін шляхом введення спеціальних змістових модулів, розроблених з урахуванням специфіки виду спорту майбутніх тренерів-викладачів.

На користь формулювання цієї педагогічної умови у приведеному вигляді виступають наступні аргументи.

Перш за все, відзначимо, що результаті аналізу ОКХ, ОПП та навчальних планів, ми дійшли висновку, що розробляючи педагогічні умови формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи в ДЮСШ ми маємо обмежитися певними змінами у стандартах освіти ВНЗ, оскільки зміна галузевих стандартів не у нашій компетенції. При цьому, зміни у варіативних частинах ОКХ та ОПП вважаємо недоцільними. Зміни у навчальних планах також вважаємо нераціональними, оскільки у такому разі суттєво змінюється перелік дисциплін і збільшується загальний обсяг навчального часу [8].

Окрім сказаного, слід відмітити, що, заходи з удосконалення наявної методичної системи професійної підготовки тренерів-викладачів мають базуватися на основі модульної структуризації змісту визначених дисциплін.

За нашим концептуальним задумом, створення названої педагогічної умови передбачає звернення нашої уваги на програми окремих професійно-орієнтованих навчальних дисциплін, навчальний об’єкт яких асоціюється із тією чи іншою ознакою готовності майбутнього тренера-викладача до виховної роботи в ДЮСШ.

Сутність цієї умови полягає у створенні нових інноваційних змістових модулів, які орієнтуватимуть на навчальні об’єкти, визначені у відповідності до розробленого нами конструкту “Готовність майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи в ДЮСШ”. Очевидним при цьому є те, що кожний модуль має супроводжуватися необхідною методичною підтримкою [8, с. 77].

Очевидно, що розробці змістових модулів, що мають безпосереднє відношення до формування готовності майбутніх тренерів-викладачів ДЮСШ до виховної роботи, має передувати визначення відповідних дисциплін.

Виходячи зі сказаного, на основі аналізу навчального плану факультету фізичного виховання і спорту ЗНУ, нами було розроблено зміст таких модулів:

1. Модуль “Виховні функції тренера-викладача” (дисципліна “Вступ до спеціальності”, 1-й сем.), завданнями якого є: сприяння формуванню у студентів упевненості у важливості і необхідності виконання своєї виховної місії, гуманного відношення до вихованців. За нашим задумом важливим завданням цього модулю виступає також формування у студентів інтересу до виховної роботи, який ґрунтуватиметься на позитивних емоціях відносно майбутньої професійної діяльності. Сподіваємось, також що засвоєння змісту цього модулю буде сприяти появі у студентів натхнення.

2. Модуль “Цільові орієнтири спортивного виховання” (дисципліна “Психологія”, 2-й сем.), завданням якого виступають формування у студентів уявлень щодо цільових орієнтирів виховання, а також знайомство їх із термінологією виховної роботи в аспекті мети виховного процесу.

3. Модуль “Методи, ситуації та етапи спортивного виховання” (дисципліна “Педагогіка”, 2-й сем.), який має бути присвячений формуванню уявлень студентів про методи, ситуації, а також етапи виховної роботи в ДЮСШ. Окремим завданням цього модулю розглядається знайомство студентів із термінологією виховної роботи в процесуальному аспекті спортивного виховання.

4. Модуль “Виховні особливості обраного виду спорту” (дисципліна “Теорія і методика обраного виду спорту”, 7-й сем.), завданням якого є конкретизація набутих раніш уявлень та термінологічних навичок у контексті обраного виду спорту.

5. Блок змістових модулів “Підготовка та проведення навчально-тренувальних занять у ДЮСШ” (дисципліна “СПВ”, 2–8-й сем.), завданнями якого є створення умов для участі студентів в організації і проведенні тренувального процесу в ДЮСШ.

6. Модуль “Діагностика ефективності виховної роботи у ДЮСШ” (дисципліна “Професійна майстерність тренера”, 8-й сем.), метою якого виступає навчання студентів оцінюванню результатів виховного процесу в ДЮСШ, а також оцінювання їхньої готовності до майбутньої виховної роботи.

Ми передбачаємо, що зміст кожного з описаних модулів буде розкритий у лекціях, практичних заняттях, самостійній роботі, спрямованих на формування готовності майбутніх тренерів до виховної роботи в ДЮСШ.

Другою педагогічною умовою формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи в ДЮСШ виступатиме впровадження нетрадиційних форм педагогічного спілкування і самостійної роботи студентів, спрямованих на набуття ними афективної та когнітивної основи готовності до виховної роботи в ДЮСШ.

Сутність цієї умови полягає у впровадженні нетрадиційних форм лекцій (інтерактивні лекції, лекції-бесіди із досвідченими тренерами), а також нетрадиційних видів самостійної роботи, що забезпечують інтеріоризацію студентами знань, покладених в основу ознак готовності, що формуються.

Згідно з авторським задумом, формування у майбутніх тренерів-викладачів упевненості у важливості і необхідності виконання своєї виховної місії, гуманного відношення до вихованців, формування інтересу до виховної роботи, має відбуватися під час засвоєння змісту модуля “Виховні функції тренера-викладача” дисципліни “Вступ до спеціальності” (1-й сем.).

Чільними педагогічними формами і методами означеного модулю виступатимуть: лекція-презентація; лекції-бесіди з видатними тренерами; самостійна робота.

При виборі форм педагогічної взаємодії у рамках означеного модулю, ми беремо до уваги психологічні механізми розвитку у студентів інтересу до майбутньої спортивно-педагогічної діяльності, взагалі, та до виховної роботи, зокрема (Г. Бабушкін) [2, с. 20], а також тезу про те, що наслідування людиною цінностей і норм поведінки професійної спільноти відбувається, перш за все, на основі пролонгованої інтерактивної взаємодії з референтними професійними групами [10].

Вибір самостійної роботи з біографічно-педагогічним матеріалом у якості однієї з провідних форм навчального процесу зумовлений тим, що набуття виховної готовності завжди пов'язане із “усвідомленням орієнтирів самовдосконалення та шляхів його здійснення” [12, с. 33]. Продовжуючи цю думку, логічно припустити, що така самовиховна спрямованість залежить від прояву студентом особистісної активності, яка перевищує потреби конкретного моменту, у самостійній роботі.

У відповідності до наших ідей, формування у студентів уявлень про цільові орієнтири, методи, ситуації, етапи виховної роботи в ДЮСШ, а також знайомство їх із відповідною термінологією, відбуватиметься у ході засвоєння змісту модулів “Цільові орієнтири спортивного виховання” (дисципліна “Психологія” 2-й сем.), а також “Методи, ситуації та етапи спортивного виховання” (дисципліна “Педагогіка” 2-й сем.).

Провідними формами навчальної роботи у цих модулях нами визначено інтерактивні лекції, а також самостійну роботу студентів.

Наше звернення до інтерактивних лекцій, як методу навчання у вищій школі, обумовлено невеликою кількістю лекційних занять у навчальному плані, що вимагає інтенсифікацію теоретичної підготовки студентів. Одним із способів досягнення результату максимально повного оволодіння теоретичним матеріалом за обмежений час і виступає інтерактивна лекція [1; 14].

Авторами відмічається, що інтерактивні лекції більш ефективні, ніж традиційні, адже вони дозволяють активізувати уяву студентів, зробити їх

активними учасниками пізнавального процесу. Відзначимо також, що наявність в інтерактивних лекціях зворотного зв'язку, дає викладачеві можливість вибудувувати індивідуальні траєкторії навчання для кожного зі студентів [1].

За нашим задумом, у рамках модулів “Цільові орієнтири спортивного виховання” та “Методи, ситуації та етапи спортивного виховання” самостійна робота студентів має бути спрямована на створення та розвиток виховного глосарію.

Ця робота передбачатиме створення та поповнення термінологічної бази в контексті виховної роботи в ДЮСШ з наступною презентацією цього глосарію у письмовому вигляді. Передбачається, що створення цього глосарію буде супроводжуватися дистанційним консультуванням з викладачами.

Третьою умовою виступатиме інтеграція набутих знань у логіці майбутньої професійно-педагогічної діяльності за рахунок впровадження на практичних заняттях системи контекстних вправ.

Сутність цієї умови полягає у відтворенні операційних особливостей майбутньої виховної роботи тренера-викладача ДЮСШ з метою освоєння її цільових орієнтирів, методів, цінностей і традицій.

Теоретичною основою, на яку ми спиралися при визначенні цієї умови виступає теорія контекстного навчання, основна ідея якої полягає в організації навчальної діяльності студентів на основі їх залучення в аналог мінливої професійної діяльності [6, с. 33].

Центральним поняттям теорії контекстного навчання виступає термінологічний конструкт “квазіпрофесійна діяльність”, яким позначають навчальну діяльність з відтворення в аудиторних умовах динаміки і особливостей тієї чи іншої професійної діяльності, відносин і дій зайнятих у ній людей [6, с. 34].

Відмінною особливістю такої діяльності є те, що у ній ключова роль відводиться широкому використанню активних методів навчання на аудиторних заняттях [15].

Створення означеної педагогічної умови у нашому дослідженні ми пов'язуємо, перш за все, із модулем “Виховні особливості обраного виду спорту” (дисципліна “Теорія і методика обраного виду спорту”, 7-й сем.). За нашим задумом, чільне місце на практичних заняттях у рамках цього модулю мають займати наступні форми та методи квазіпрофесійної діяльності: аналіз педагогічних ситуацій (Case-study), рольові ігри і імітаційні вправи.

“Case-study” ми плануємо використати для ілюстрації явищ, що безпосередньо стосуються виховної роботи тренера-викладача ДЮСШ. Ми виходимо з того, що конкретизація набутих раніш уявлень та термінологічних навичок у контексті обраного виду спорту буде легше усвідомити на конкретних прикладах ситуацій навчально-тренувальної роботи.

Наступним квазіпрофесійним методом, що знайшов використання у нашому дослідженні, виступає рольова гра.

При визначенні цього методу ми спиралися на емпірично підтверджену тезу про те, що така гра вчить людину бути більш виразною, сприяє кращому розумінню її іншими людьми. Концентрація уваги на іншій людині усуває бар'єр прилюдного виступу; на основі зіставлення самооцінки та оцінок інших відбувається збагачення кожного учасника новими уявленнями про себе як професіонала; формується вміння приймати рішення та організувати його виконання [4].

Спираючись на обґрунтування доцільності рольових ігор у роботах В. Баркасі, К. Змієвської та інших авторів, ми зосередилися на методиці “Розігрування ситуації в ролях” (драматизації), яка є імітацією реальності через “розігрування” в ролях певної проблеми або ситуації. При цьому учасники мають діяти “наче насправді” [4; 7].

Ще одним квазіпрофесійним методом навчання, що було інтегровано у модулі “Виховні особливості обраного виду спорту”, виступили імітаційні вправи, спрямовані на відпрацювання жестикуляції, мовлення, постави спортивного педагога, а також формування у нього навичок управління своїм зовнішнім виглядом як засобом педагогічного впливу [11; 13; 15, с. 38].

Серед великої кількості різноманітних імітаційних вправ, у нашому дослідженні зосереджено увагу на: методах, спрямованих на розвиток техніки мовлення, оволодіння інтонаційними його особливостями [12, с. 203]; так званих психотехніках, спрямованих на тренування педагогічного артистизму [3; 15, с. 91].

Інтеграція набутих студентами знань у логіці майбутньої професійно-педагогічної діяльності за рахунок впровадження на практичних заняттях системи контекстних вправ відбуватиметься у нашому дослідженні і у рамках блоку змістових модулів “Підготовка та проведення навчально-тренувальних занять у ДЮСШ”.

У контексті формування готовності до виховної роботи, у цьому модулі важливою формою навчальної діяльності студентів виступає реальна виховна робота в умовах ДЮСШ у ході організації й проведення студентами справжніх тренувань у бригаді з досвідченим тренером.

Ми виходимо з того, що для досконалого оволодіння студентом тренерською професією, взагалі, і виховною роботою в ДЮСШ, зокрема, необхідним є досвід участі в навчально-тренувальному процесі обраного виду спорту у ролі спортивного педагога [13].

Ще однією формою навчальної діяльності студентів у рамках визначеного модулю виступає їхня самостійна робота зі спеціальним дидактичним комплексом який представлятиме собою систематизоване описання різноманітних реальних і гіпотетичних педагогічних ситуацій. Результатом цієї роботи буде невеличкій твір, у якому описується хід розв'язання тієї,

чи іншої педагогічної ситуації із обґрунтуванням причин і мотивів поведінки спортивного педагога.

Четвертою умовою підготовки майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи виступатиме виконання ними науково-дослідної роботи, спрямованої на оцінювання організованості виховної системи в ДЮСШ.

За нашим задумом, створення цієї умови пов'язуватиметься із засвоєнням студентами змісту модулю “Діагностика ефективності виховної роботи у ДЮСШ”.

Практичні заняття цього модулю мають бути присвячені навчанню майбутніх тренерів засобам оцінювання вихованості юних спортсменів.

Першим напрямом знайомства студентів із засобами діагностики ефективності виховної роботи в ДЮСШ виступатиме навчання їх використанню опитувальника В. Мазіна “Олімпійська культура особистості” [9].

Другим напрямом – виступає знайомство студентів із методикою визначення упорядкованості виховної системи ДЮСШ, що інтегрує:

- методику “Ціннісно-орієнтаційна єдність групи” (ЦОЄ), що дозволяє встановити, наскільки збігаються цінності, устремління, уявлення про шляхи досягнення спільної мети і завдань у спортсменів однієї групи;

- методику визначення індексу групової згуртованості Сішора (ІГЗ), адаптовану для застосування у спортивних командах Для визначення згуртованості спортивного колективу ДЮСШ;

- шкалу “Тренер – спортсмен” Ю. Ханіна і А. Стамбулова для оцінювання взаємин між тренером і спортсменами (спортивним колективом).

Інтегруючою ланкою процесу формування готовності студентів до виховної роботи в ДЮСШ виступає у нашому дослідженні п'ятитижнева виробнича практика (8-й семестр), спрямована на реалізацію набутих знань та вмінь в умовах реальної професійно-педагогічної діяльності.

Окрім проведення суто тренувальних занять, дієвим засобом формування у студентів готовності до виховної роботи в ДЮСШ, нами розглядається виконання на цій практиці науково-дослідної роботи, спрямованої на оцінювання організованості виховної системи ДЮСШ.

Завдання студента-практиканта буде полягати в організованому розповсюдженні стимульного матеріалу визначених методик, а також контролі за роботою із цим матеріалом респондентів (вихованців ДЮСШ). Обов'язковим є упорядкування студентом-практикантом матеріалів у відповідності до навчально-тренувальних груп ДЮСШ. Обов'язковим є також і аналіз ними отриманих результатів.

Матеріали НДРС представлятимуться керівнику практики на звітній конференції. При цьому, результати виконання НДРС впливатимуть на загальну оцінку на диференційному заліку з виробничої практики.

Останньою, **п'ятою**, педагогічною умовою формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи виступає використання взаємодоповнюючих методик контролю, орієнтованих на оцінювання про-

фесійних знань, психологічних і професійних якостей студентів в аспекті їхньої готовності до виховної роботи в ДЮСШ.

За нашим задумом, таке оцінювання відбуватиметься на виробничій практиці у 8-му семестрі.

Доцільність оцінювання професійних знань, психологічних і професійних якостей студентів в аспекті їхньої готовності до виховної роботи в ДЮСШ у нашому дослідженні зумовлена такими міркуваннями:

- у наявних на сьогодні засобах діагностики навчальних досягнень студентів, а також контрольно-кваліфікаційних завданнях та контрольно-кваліфікаційні роботах не приділено уваги визначенню готовності студентів до виховної роботи в ДЮСШ;

- розроблення відповідного інструментарію буде корисним не тільки для викладачів, а й для студентів. Зокрема, результати такого оцінювання дадуть змогу краще усвідомити студенту свої очікування відносно майбутньої виховної роботи; забезпечить йому можливість дізнатися про свої сильні і слабкі сторони як вихователя; визначитися із перспективними шляхами розвитку своїх педагогічних здібностей.

Підґрунтя для розробки системи оцінювання готовності майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи у ДЮСШ знаходимо у роботах М. Буренко, Д. Перепльотчикова, А. Сватъєва та інших авторів. Зокрема, нашу увагу привернули такі діагностичні засоби описані в них, як особистісні опитувальники, тести знань, а також експертне оцінювання.

Спираючись на результати аналізу наукових праць, у нашому дослідженні розглядається методика оцінювання готовності студентів до виховної роботи, що включає:

- оцінювання сформованості когнітивного компоненту готовності з використанням тестів знань, перевагою яких є мінімум часових витрат на отримання надійних підсумків контролю;

- діагностику сформованості афективного компоненту готовності майбутніх тренерів з використанням тесту-опитувальника, який містить запитання шкального типу, розроблені з урахуванням специфіки виховної роботи тренера-викладача, який є зручним в разі вивчення великих вибірок;

- діагностику поведінкового компоненту готовності майбутніх тренерів-викладачів з використанням експертного оцінювання діяльності студентів у квазіпрофесійних ситуаціях, зміст яких відображає основні аспекти виховної роботи тренера-викладача ДЮСШ.

Висновки. Таким чином, за нашим припущенням, формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи у ДЮСШ набуде ефективності за таких педагогічних умов:

- удосконалення змісту наявних дисциплін шляхом введення спеціальних змістових модулів, розроблених з урахуванням специфіки виду спорту майбутніх тренерів-викладачів;

– впровадження нетрадиційних форм педагогічного спілкування і самостійної роботи студентів, спрямованих на набуття ними афективної та когнітивної основи готовності до виховної роботи в ДЮСШ;

– інтеграція набутих знань у логіці майбутньої професійно-педагогічної діяльності за рахунок впровадження на практичних заняттях системи контекстних вправ;

– виконання на практиці науково-дослідної роботи, спрямованої на оцінювання організованості виховної системи ДЮСШ;

– використання взаємодоповнюючих методик контролю, орієнтованих на оцінювання професійних знань, психологічних і професійних якостей майбутніх тренерів-викладачів в аспекті їхньої готовності до виховної роботи в ДЮСШ.

Подальші зусилля плануємо спрямувати на розробку моделі педагогічного процесу підготовки майбутнього тренера викладача до виховної роботи в ДЮСШ.

Список використаної літератури

1. Артюхина М. С. Теоретико-методические основы проведения интерактивных лекций [Электронный ресурс] / М. С. Артюхина, О. И. Артюхин. // Фундаментальные исследования. – 2013. – № 11-2. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/teoretiko-metodicheskie-osnovy-provedeniya-interaktivnyh-lektsiy>.

2. Бабушкин Г. Д. Психологические механизмы возникновения и формирования профессионального интереса к спортивно-педагогической деятельности / Г. Д. Бабушкин // Теория и практика физ. культуры. – 1996. – № 1. – С. 20–22.

3. Барахтян М. М. Формування у студентів професійних артистичних умінь як компонента педагогічної майстерності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / М. М. Барахтян. – Київ, 1993. – 20 с.

4. Баркасі В. В. Формування професійної компетентності в майбутніх учителів іноземних мов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / В. В. Баркасі. – Одеса, 2004. – 252 с.

5. Буренко М. С. Формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи майбутніх тренерів-викладачів у процесі вивчення циклу професійно-орієнтованих дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Буренко Марина Сергіївна. – Запоріжжя, 2012. – 224 с.

6. Вербицкий А. А. Концепция знаково-контекстного обучения в вузе / А. А. Вербицкий // Вопросы психологии. – 1987. – № 5. – С. 31–39.

7. Змиевская Е. В. Учебная деловая игра в организации самостоятельной работы студентов педагогических вузов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Е. В. Змиевская. – Москва, 2003. – 169 с.

8. Локшин К. В. Формирование управленческой готовности будущего менеджера физической культуры при обучении специальным дисциплинам : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Кирилл Владимирович Локшин. – Москва, 2008. – 175 с.

9. Мазин В. Н. Воспитательная работа тренера-преподавателя как средство формирования у воспитанника ментальных образов и схем [Электронный ресурс] / В. Н. Мазин // Вестник МГОУ. Серия “Педагогика”. – 2015. – № 1. – С. 132–139. – Режим доступа: <http://vestnik-mgou.ru/Issue/IssueFile/323>.

10. Манжелей И. В. Актуализация педагогического потенциала физкультурно-спортивной среды : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ирина Владимировна Манжелей. – Тюмень, 2005. – 441 с.

11. Папуча В. М. Формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя фізичного виховання у процесі фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / В. М. Папуча. – Запоріжжя, 2010. – 273 с.
12. Педагогічна майстерність : підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Кармущенко, І. Ф. Кривонос та ін. ; за ред. І. А. Зязюна. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Київ : СПД Богданова А. М., 2008. – 376 с.
13. Пономарьов В. О. Формування професійно-педагогічної компетентності майбутнього тренера з атлетичної гімнастики у процесі фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / В. О. Пономарьов. – Запоріжжя, 2010. – 261 с.
14. Рюмина Ю. Н. Интерактивная лекция как форма обучения в системе профессиональной подготовки бакалавров [Электронный ресурс] / Ю. Н. Рюмина // Вестник Шадринского государственного педагогического института. – 2014. – № 1 (21). – Режим доадреса: <http://shgpi.edu.ru/files/nauka/vestnik/2014/20.pdf>.
15. Фазлеев Н. Ш. Компетентно ориентированный подход к профессиональной подготовке педагога по физической культуре и спорту / Н. Ш. Фазлеев // Теория и практика физ. культуры. – 2005. – № 12. – С. 9–12.
16. Якушева С. Д. Учебное пособие дисциплины “Основы педагогического мастерства” / С. Д. Якушева. – Оренбург : РИК ГОУ ОГУ, 2004. – 230 с.

Стаття надійшла до редакції 18.08.2015.

Надтока А. А. Педагогические условия подготовки тренера-преподавателя к воспитательной работе в ДЮСШ

Обоснована актуальность разработки педагогических условий формирования готовности будущих тренеров-преподавателей к воспитательной работе в ДЮСШ. Сформулированы педагогические условия формирования готовности будущих тренеров-преподавателей к воспитательной работе в ДЮСШ. Определены направления дальнейших исследований.

Ключевые слова: *готовность, воспитательная работа, будущие тренеры-преподаватели ДЮСШ, педагогические условия, формирование.*

Nadtoka A. Pedagogical Conditions of Preparation of the Coach and Teacher for Educational Work at the Youth Sports School

The relevance of the development of the pedagogical conditions of formation of the readiness of the future coach and teacher for the educational work at the Youth Sports School was justified. These conditions are formulated as follows: the improvement of the content of the existing courses by introducing special comprehensive modules developed with due regard to the specifics of the sport of the future coaches and teachers; introduction of nontraditional forms of the pedagogical communication and independent work of students, aimed at the acquisition of affective and cognitive basis of the readiness for educational work at the Youth Sports School; integration of the acquired knowledge in the logic of the future professional pedagogical activity due to introduction of system of contextual exercises at practical training; implementation of practical research work aimed at the assessment of the educational system of the Youth Sports School; the use of complementary methods of control aimed at the assessment of the professional knowledge, psychological and professional qualities of the future coaches and teachers in terms of their readiness for educational work at the Youth Sports School. The directions of further research, which consist in the development of the model of the process of training of the future coach and teacher for the educational work at the Youth Sports School.

Key words: *readiness, educational work, future coaches and teachers of the Youth Sports School, pedagogical conditions, formation.*